

În atenția Biroului Permanent al Camerei Deputaților din Parlamentul României,

Domnul deputat Florin Iordache, Președinte interimar
Doamna deputat Rodica Nasar, Vicepreședinte
Domnul deputat Gabriel Vlase, Vicepreședinte
Domnul deputat Mihai Alexandru Voicu, Vicepreședinte

Stimată Doamnă, Stimați Domni,

Vă adresăm în cele ce urmează un punct de vedere comun al mai multor instituții reprezentative pentru știința și medicina românească, totodata de maximă autoritate pentru domeniul în discuție: Academia Română, Academia de Științe Medicale, Societatea Română de Farmacologie clinică, terapeutică și toxicologie clinică.

România se află în fazele finale ale procesului de transpunere ale Directivei privind produsele din tutun, Directiva 2014/40, care a intrat în vigoare pe 20 mai 2016. La nivelul Comisiei de Sănătate și a Comisiei Economice a Senatului României, în faza finală de dezbatere, au fost introduse amendamente la legea 15/2016 de transpunere a acestei directive, amendamente privind fumatul în spațiile publice închise ce conțin prevederi contrare scopului declarat al Directivei. Aceste amendamente, adoptate de plenul Senatului pe 7 iunie 2016, ar putea duce la permiterea fumatului în multe spații publice, subminând spiritul legislației actuale, acela de a proteja cetățenii de efectele dăunătoare ale fumului de tutun.

Actuala formă a Legii nr. 15/2016 (Legea de modificare și completare a legii 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun) se înscrie în angajamentele internaționale asumate de România în fața forurilor de sănătate publică mondială și urmează fără echivoc recomandările Organizației Mondiale a Sănătății legate de controlul consumului de tutun. Prin modul în care este formulată, această Lege asigură, pe de o parte, protecția majorității de cel puțin 74% a populației nefumătoare împotriva efectelor fumatului pasiv și, pe de altă parte, protecția minorității de 26% de fumători în fața fumatului excesiv. În felul acesta, Legea nr. 15 permite îndeplinirea obligațiilor constituționale ale Statului Român de a garanta dreptul la sănătate al tuturor cetățenilor săi.

Acceptarea amendamentelor propuse de Comisia Juridică a Senatului, inclusiv cel referitor la modificarea actualei definiții a spațiului public închis (definiția din Legea 15/2016 este bazată pe cea a Organizației Mondiale a Sănătății) conduce practic la anularea sensului protectiv al legii 15/2016 menționat mai sus și condamnă din nou nefumătorii la expuneri nedorite la acest fum

toxic. Prin permiterea creării de spații închise, izolate, pentru fumători, aceste amendamente reprezintă un atentat chiar la sănătatea fumătorilor pe care îi condamnă la *fumat excesiv*. Faptul că se dorește ca aceste spații să fie ventilate nu anulează acest efect deoarece este demonstrat științific că nici un sistem de ventilație nu asigură protecția deplină atât a fumătorilor cât și a nefumătorilor aflați în afara spațiului dorit a fi destinat strict fumătorilor. Drept urmare aceste amendamente condamnă și nefumătorii la *fumat pasiv*. Prin urmare aceste amendamente sunt un atentat la sănătatea publică.

Industria tutunului a acreditat în presă ideea falsă a pierderilor bugetare prin noua lege antifumat. Se uită faptul că în nici o țară nu s-au semnalat scăderi reale ale numărului de consumatori, se uită, de asemenea, că nota de plată a consecințelor fumatului, a costurilor bolilor generate de tabagism, este suportată tocmai de la bugetul de stat și depășește cu mult încasările realizate de stat prin taxele pe acest comerț cu produse de tutun.

Toate legile antifumat adoptate în țările dezvoltate din Europa (dar și cele din țările vecine – Ungaria, Republica Moldova, Bulgaria) se bazează pe datele științifice care atestă că SINGURA măsură protectivă pentru ÎNTREAGA populație (fumători și nefumători) este ca fumătorii să fumeze în spații complet deschise. Orice altă modalitate (spații închise dedicate fumătorilor sau spații semideschise create pe terase) cresc net riscul de expunere al ambelor grupe populaționale. Pe de alta parte, experiența țărilor care au implementat deja legi antifumat identice cu Legea nr. 15/2016 demonstrează cu claritate faptul ca efectul benefic al acestor legi se instalează practic IMEDIAT, iar impactul lor asupra ameliorării stării de sănătate a populației este MAJOR.

Directiva europeană privind produsele din tutun introduce măsuri stricte de reglementare a acestor produse. Unele State Membre ale UE au profitat de procesul de transpunere a Directivei pentru a întări măsurile existente la nivel național care restricționează fumatul în spații publice, dar niciun Stat Membru nu a slăbit aceste restricții care au rolul de a proteja cetățenii de efectele nocive ale fumatului. O astfel de regresie prin amendarea unei legi în vigoare, nu doar ar încălca principiile de protecție a sănătății publice care stau la baza Directivei privind produsele din tutun, dar ar fi și contrară principiilor de bună guvernare. O eventuală revenire asupra unor decizii legislative atât de curând după intrarea lor în vigoare, ar crea confuzie și lipsă de predictibilitate pentru cetățeni și pentru antreprenori în contextul lipsei unei analize de impact economic sau asupra sănătății al amendamentelor propuse. În acest sens, subliniem că, în ultimii ani, încercările de a reduce restricțiile sau de a bloca prevederi mai aspre împotriva fumatului în spații publice, în alte țări europene, acolo unde au existat (Bulgaria, Portugalia, sau Austria), au fost permise nefavorabil în opinia publică înainte de a fi respinse în Parlamentele naționale.

În final, raportul comun al Comisiilor de Sănătate și Economică din Senat care au propus aceste amendamente menționează că în adoptarea lor au fost consultate organizații interesate, inclusiv industria tutunului dar, în mod surprinzător, nu și organizațiile societății civile și din domeniul sănătății publice. Aceste amendamente nu servesc decât intereselor industriei tutunului, al cărei singur scop este să își extindă afacerile, indiferent de efectele fumatului asupra sănătății publice. Mai mult, această situație este o încălcare a Convenției Cadru pentru Controlul Tutunului, care cere guvernelor să protejeze politicile de sănătate publică de interesele industriei tutunului.

Pentru toate aceste motive, după cum am informat Biroul permanent al Camerei Deputaților, corpul medical, de la nivel academic până la nivel de asociații profesionale, a solicitat respingerea următoarelor amendamente la Legea nr. 349/2002, propuse de Comisia juridică din Senat:

- Amendamentul 18 la articolul 2, lit. a), h), i), m) și n)
- Amendamentul 19 la articolul 3, introducerea unui nou articol 31
- Amendamentul 20 la articolul 3, introducerea unui nou articol 32

Aflați sub jurământul lui Hipocrat, medicii nu pot adopta o altă atitudine decât aceea de a lupta pe toate căile pentru prevenirea și combaterea bolilor. În cazul acesta, preocuparea medicilor NU poate fi alta decât lupta, inclusiv pe calea argumentelor științifice și legale, împotriva efectelor devastatoare ale fumatului asupra sănătății publice și nicidecum de a propune măsuri de relaxare a actualei Legi antifumat.

“...Atât cât mă ajută forțele și rațiunea, prescripțiunile mele să fie făcute numai spre folosul și buna stare a bolnavilor, să-i feresc de orice daună sau violență. Nu voi prescrie niciodată o substanță cu efecte mortale, chiar dacă mi se cere, și nici nu voi da vreun sfat în această privință”
(citat din jurământul lui Hipocrat).

Cu deosebită considerație,

Acad. Prof. Dr. Victor Voicu
Secretar General al Academiei Române
Președintele Secției de Științe Medicale a Academiei Române
Președintele Societății Române de Farmacologie clinică, terapeutică și toxicologie clinică

Prof. Dr. Irinel Popescu
Membru corespondent al Academiei Române
Președintele Academiei de Științe Medicale din România

București, 21 iunie 2016